

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 468/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou M Kojtalová, s. r. o., Antona Bernoláka 51, Žilina, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Michaela Řiháková Kojtalová, LL.M., proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 1 To 1/2018 a jeho rozsudku č. k. 1 To 1/2018-469 z 23. januára 2018 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 56/2019 z 10. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia a konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 T 132/2017 zo 7. decembra 2017 uznaný vinným zo spáchania tam uvedených skutkov a odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie.

3. Na základe odvolania sťažovateľa, pričom odvolanie podal aj prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina, krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku pri nezmenenom výroku o vine rozsudku okresného súdu odsúdil sťažovateľa k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 9 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

4. Sťažovateľ podal prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože neboli naplnené dôvody dovolania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti postupu krajského súdu v sťažovateľovej veci, proti jeho rozsudku, ako aj proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že všeobecné súdy nesprávne vyhodnotili (ne)existenciu poľahčujúcich okolností, čo sa následne nevyhnutne negatívne premietlo aj do uloženého trestu v odsudzujúcom rozsudku.

6. Vo vzťahu ku krajskému súdu sťažovateľ prednáša výhrady, že tento na rozdiel od okresného súdu nepriznal sťažovateľovi poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona (viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, pozn.) a pri ukladaní trestu nezohľadnil ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, pozn.). Krajský súd tým podľa sťažovateľa nesprávne zistil pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a uložil tak trest odňatia slobody v rozpore s hmotnoprávnym predpisom a mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

7. Najvyššiemu súdu sťažovateľ v podstate z tých istých dôvodov ďalej vytýka, že podané dovolanie nemal odmietnuť, pričom „*opomenul pri učinení svojho záveru požiadavku individuálizácie trestu*“ a na obhajobu svojej argumentácie poukazuje na iné rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj na judikatúru ústavného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na osobnú slobodu sťažovateľa (čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru) odsudzujúcim rozsudkom krajského súdu a konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, ako aj uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí sťažovateľovho dovolania.

9. Základ argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti spočíva v rozporovaní výroku o treste v rozsudku krajského súdu, kde tento súd podľa sťažovateľa nesprávne ustálil neexistenciu dvoch poľahčujúcich okolností v jeho prospech, čo sa následne premietlo aj do nesprávneho zistenia pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona. Krajský

súd tak mal uložiť trest v rozpore s hmotným právom a mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, a zasiahnuť tým do sťažovateľom označených práv a slobôd. Tie isté výhrady následne sťažovateľ prednáša aj vo vzťahu k rozhodnutiu a konaniu najvyššieho súdu, ktorý dovolanie sťažovateľa odmietol s odôvodnením, že argumentácia sťažovateľa nenapĺňa žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

III.1. K namietanému porušeniu práv a slobôd sťažovateľa napadnutým rozsudkom a postupom krajského súdu:

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku a postupu krajského súdu v jeho trestnom konaní identifikoval dve zásadné námietky neústavnosti vo vzťahu k napadnutému výroku o treste predmetného rozhodnutia, a to nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona (v rozpore s postupom okresného sudu, pozn.) a nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.

III.1.1. K nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona:

11. Sťažovateľ sa prednostne nestotožňuje so záverom krajského súdu, že nebolo možné na jeho osobu a predchádzajúci život aplikovať poľahčujú okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Argumentuje tým, že u neho išlo o prvý prípad vedenia motorového vozidla pod vplyvom návykových látok, že nebol v minulosti za iný trestný čin odsúdený, pričom trestný čin, v súvislosti s ktorým mu bolo podmiennečne zastavené trestné stíhanie, nesúvisel s vedením motorového vozidla, a nespáchal ho pod vplyvom návykovej látky, pričom to bolo pred viac ako šiestimi rokmi a vo veku blízkom veku mladistvého. V karte vodiča má iba jeden priestupok a od obdobia, od ktorého viedol riadny život, nemá pre iný priestupok žiadny záznam. Krajský súd tak nemal zohľadniť jeho predchádzajúce trestné stíhanie v jeho neprospech, keď z tohto dôvodu neprihliadol na poľahčujú okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Tieto výhrady sťažovateľ uviedol aj v konaní pred všeobecnými súdmi.

12. Podľa § 36 písm. j) Trestného zákona poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel viedol pred spáchaním trestného činu riadny život.

13. Krajský súd sa touto poľahčujúcou okolnosťou adresne zaoberal na s. 8 – 9 napadnutého rozsudku, pričom vzhľadom na skutočnosť, že jeho obsah je sťažovateľovi známy, nepovažuje za potrebné a procesne hospodárne tieto skutočnosti znova v podrobnosti uvádzať. V súhrne možno ale uviesť, že predchádzajúce trestné stíhanie sťažovateľa za trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, ktoré bolo sťažovateľovi podmiennečne zastavené rozhodnutím Okresnej prokuratúry Bratislava č. k. 2 Pv 191/2011 z 25. novembra 2011 so skúšobnou dobou v trvaní 16 mesiacov (do 2. decembra 2012, pozn.), evidovanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v rozhodnom čase, ktorý spáchal v období od 10. marca 2015 do 15. marca 2015, evidovanie ďalšieho priestupku na úseku cestnej premávky z 13. februára 2015 nepovažoval krajský súd za také okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o predchádzajúcom vedení riadneho života zo strany sťažovateľa.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

15. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

16. Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m. I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych ústavných sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

17. Ústavný súd sa v tejto časti ústavnej sťažnosti riadil už uvedenými východiskami, pričom dôvod na svoju ingerenciu vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu vo vzťahu k posúdeniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona nevzhliadol. Krajský súd vo vzťahu k nepriznaniu predmetnej poľahčujúcej okolnosti adekvátne vysvetlil, prečo nepovažuje predchádzajúci spôsob vedenia života sťažovateľa za „riadny“, pričom tento svoj záver oprel o skutkové zistenia, ktoré v rozhodnutí riadne označil a adekvátne zhodnotil. Ústavný súd tieto závery krajského súdu hodnotí v okolnostiach prejednávanej veci ako ústavne udržateľné, t. j. také, ktoré nie sú dostatočne kvalifikované vyprovokovať jeho kasačnú ingerenciu. Z uvedených dôvodov tak ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1.2. K nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona:

18. Vo vzťahu k tejto poľahčujúcej okolnosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vytýka krajskému súdu, že tento ju pri svojom rozhodovaní, napriek vyhláseniu sťažovateľa podľa § 257 ods. 1

písm. b) Trestného poriadku, nezobral do úvahy, čo prispelo k uloženiu trestu mimo zákonom stanovený rámec (s. 7 ústavnej sťažnosti, pozn.).

19. Z obsahu k ústavnej sťažnosti a pripojených príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ túto argumentáciu nevyužil pri podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu, ktorý sťažovateľovi uložil trest s poukazom na § 36 písm. j) a l), § 38 ods. 2 a 3 a § 41 ods. 1 Trestného zákona, t. j. bez uvedenej poľahčujúcej okolnosti.

20. Sťažovateľ tým nevyhovel ústavnoprávnej požiadavke subsidiarity (ktorá prekrýva aj argumentačnú časť ústavnej sťažnosti, pozn.), v zmysle ktorej je povinný uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie pred ústavným súdom. Táto požiadavka nie je samoúčelná, ale vyjadruje zásadu sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov, keďže ústavný súd má kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy zlyhajú v rámci konania o opravnom prostriedku, ktorý má sťažovateľ k dispozícii. Jednou z rovín subsidiarity je to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (pozri *Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248*). Rovnaké ústavnoprávne východiská sú aplikovateľné aj v súvislosti s trestným konaním.

21. Ústavný súd tak konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné v tejto časti odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Nad rámec uvedeného ústavný súd v tejto časti upriamuje pozornosť sťažovateľa na stanovisko č. 44 trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2017, v ktorom sa najvyšší súd vyjadruje negatívne k možnosti považovať samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. To platí nielen pri uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, ale aj pri „riadnej“ výpovedi na hlavnom pojednávaní. Dôvodom je nemožnosť zohľadňovania rovnakej okolnosti duplicitne (viacnásobne) vyplývajúca z § 38 ods. 1 Trestného zákona (toto ustanovenie je v aplikačnej praxi tradične interpretované extenzívne, teda duplicita sa nepripúšťa medzi jednotlivými kategóriami v ňom uvedených okolností, ale ani interne v rámci týchto kategórií). Priznanie sa je teda (za ďalej uvedených okolností) poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatel'a (procesne ako obvineného) aj poľahčujúcu okolnosť podľa písmena n) naposledy označeného ustanovenia, musí sa k samotnému priznaniu pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, poprípade aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, previerka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, keďže už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nielen „operatívne“) do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste. Zdvojené (ďalšie) použitie určitej (faktickej) okolnosti ako (právne) poľahčujúcej (alebo priťažujúcej) okolnosti je teda podmienené určitým obsahovo novým prvkom, ktorý presahuje podstatu prvého z oboch posúdení.

III.2. K namietanému porušeniu práv a slobôd sťažovateľa napadnutým uznesením a postupom najvyššieho súdu:

23. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k najvyššiemu súdu namieta, že tento odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku mimo zákonný rámec, dovolacie námietky sťažovateľa mal posúdiť po obsahovej stránke a pri rozhodovaní opomenul požiadavku individualizácie trestu, keď nezohľadnil nezákonný postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval poľahčujúce okolnosti zistené súdom prvého stupňa. V rámci argumentácie poukázal na predchádzajúce rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu, ktoré sa podľa jeho názoru vzťahujú na jeho vec.

24. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, pozn.) a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, pozn.) v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže bol toho názoru, že nie sú splnené dôvody dovolania. Svoje rozhodnutie odôvodnil od s. 6, pričom adresne vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku na s. 7 a 8 napadnutého uznesenia a vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku na s. 8 napadnutého uznesenia. Keďže sú sťažovateľovi známe, ústavný súd ich nebude redundantne rekapitulovať, ale zameria sa na ich preskúmanie z toho hľadiska, či ústavne neprípustným spôsobom nezasahujú do namietaných práv a slobôd sťažovateľa.

25. Ústavný súd dáva do pozornosti svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

26. V súlade s uvedenými skutočnosťami sa tak ústavný súd zameril na to, či najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil dovolanie sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom.

27. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tento je splnený vtedy, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho

ustanovenia. Uvedený dôvod dovolania predpokladá výlučne aplikačné chyby z oblasti trestného práva hmotného, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej, Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá bezprostredne nemusí súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať napr. rozhodovania o treste či ochrannom opatrení. Predmetný dôvod dovolania ale vylučuje námietky skutkové [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou], teda nie je prípustné namietať, že skutok, tak ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda výlučne slúži k náprave hmotnoprávnych chýb (m. m. III. ÚS 389/2015).

28. Najvyšší súd v napadnutom uznesení súčasne konštatuje, že zisťovanie, resp. zhodnotenie poľahčujúcich a prit'azujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu, ak tento koná na podklade dovolania obvineného (s. 8 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). O rovnakú argumentáciu vychádzajúcu z rovnakého rozhodnutia (R 18/2015, pozn.) sa opiera aj s'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti, keď v tejto súvislosti na rozdiel od najvyššieho súdu z jeho obsahu ešte dodáva, že ak súd konštatuje danosť niektorej poľahčujúcej okolnosti alebo prit'azujúcej okolnosti, no v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu – pri úprave trestnej sadzby, tak ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V tejto súvislosti s'ťažovateľ poukazuje na rozsudok okresného súdu č. k. 29 T 132/2017 zo 7. decembra 2017, ktorý poľahčujú okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona u s'ťažovateľa zistil a konštatoval, pričom nezákonne postupoval až následne krajský súd, ktorý túto okolnosť v odsudzujúcom rozsudku „ignoroval“.

29. Ústavný súd však takýto výklad s'ťažovateľom, ním označený za ústavnokonformný, nemôže aprobovať, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok bolo namierené proti rozsudku krajského súdu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a i) Trestného poriadku. Obsah a znenie tohto rozhodnutia je preto smerodajné pre určenie rozsahu a predmetu prieskumu napadnutého rozsudku dovolacím súdom.

30. Najvyšší súd, pokiaľ ide o námietky s'ťažovateľa, že mu bol uložený neprímerane prísny trest, v napadnutom uznesení konštatoval, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený, pretože s'ťažovateľ v dovolaní spochybňoval skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu zrozumiteľne (na s. 8 napadnutého uznesenia) odôvodnil, v akých prípadoch možno predmetným dovolacím dôvodom úspešne napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu. Zároveň najvyšší súd správne uzavrel, že v okolnostiach posudzovanej veci o takýto prípad nejde a s'ťažovateľovi bol uložený druh trestu, ktorý zákon umožňuje uložiť pre trestný čin, z ktorého bol uznaný vinným a tiež aj v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby.

31. Podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

32. Podľa zistenia ústavného súdu sa najvyšší súd argumentáciou sťažovateľa predloženou v jeho dovolaní zaoberal a riadne sa s ňou vo svojom rozhodnutí vysporiadal. Najvyšší súd predovšetkým zdôraznil, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok slúži predovšetkým na nápravu právnych väd právoplatných rozhodnutí a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, avšak správnosť a úplnosť skutkových zistení, resp. skutkových záverov v konaní o dovolaní nemožno skúmať a meniť. Následne najvyšší súd dospel podľa názoru ústavného súdu k správneému záveru, podľa ktorého argumentácia predložená sťažovateľom v uvedenom konaní bola založená na namietanom nesprávnom vyhodnotení skutkových okolností v danej veci (vyhodnotenie poľahčujúcich okolností), a preto najvyšší súd správne konštatoval, že v predmetnom konaní, t. j. v konaní o dovolaní, tieto námietky nemožno považovať za právne relevantné, t. j. za také, ktoré by boli spôsobilé v rámci konania o dovolaní vyvolať nápravu napadnutého právoplatného rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené je treba ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

33. V závere ústavný súd hodnotí, že pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že najvyšší súd, a to namietaným uznesením, porušil jeho základné práva a slobody zaručené ústavou a dohovorom, nemožno sa s týmto tvrdením sťažovateľa stotožniť vzhľadom na ústavnú udržateľnosť namietaného uznesenia najvyššieho súdu, ako aj na nedostatočnú ústavnoprávnu argumentáciu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti síce cituje znenie príslušných článkov ústavy a dohovoru, rovnako tak niekoľko rozhodnutí ústavného súdu a najvyššieho súdu, ústavná sťažnosť však nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako malo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu poškodiť sťažovateľa na ním označených právach podľa ústavy a dohovoru, pretože absentuje skutkovo vyhovujúce odôvodnenie, teda argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí tykajúcich sa porušenia označených práv vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

34. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, a to nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

35. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

36. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu